

สำนักงานคณะกรรมการ
สุขภาพแห่งชาติ

การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ Health impact assessment: HIA

“พัฒนาระบบและกลไกสนับสนุน HIA เพื่อทางเลือก
การพัฒนาที่เป็นมิตร หนุนความยั่งยืน
ของระบบสุขภาพท้องถิ่น”

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ ที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ

ส่วนที่ 1 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ

หมวด 1 บททั่วไป ข้อ 3 บทนิยาม

ข้อ 4 หลักการสำคัญในการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ

หมวด 2 แนวทางการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ

ข้อ 5-6 ระดับของการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ

ข้อ 7 แนวทางการประยุกต์ใช้ HIA

ข้อ 8 กระบวนการและขั้นตอนการทำ HIA 6 ขั้นตอน

ข้อ 9 ปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

หมวด 4 การสนับสนุนและติดตามประเมินผล

ข้อ 15 บทบาทของ สช. ในการส่งเสริมสนับสนุนและกำกับรักษา รวมทั้งการติดตามประเมินผลทุก 5 ปี

ข้อ 16 แนวทางการดำเนินการของ HIA Commission ในกรณีที่ได้รับข้อเสนอมติและการร้องเรียน

หมวด 3 หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ

ข้อ 10 HIA ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้ภายใต้กฎระเบียบหรือกฎหมายที่กำหนด

ข้อ 11 HIA ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสุขภาพก่อนดำเนินการ

ข้อ 12 HIA เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

ข้อ 13 การทำ HIA กรณีขอใช้สิทธิ ตาม ม.11 แห่ง พรบ.สุขภาพฯ

ข้อ 14 การนำ HIA ไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบต่างๆ ตามความสมัครใจ

ส่วนที่ 2 เอกสารแนบท้าย

1 แนวทางการประยุกต์ใช้ HIA

2 แบบกลั่นกรองความจำเป็นในการทำ HIA (Screening)

3 องค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกำกับทิศทางในการทำ HIA

4 แนวทางการทำ HIA กรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้ดำเนินการ

5 รูปแบบหรือองค์ประกอบหลัก ของรายงาน HIA

6 แบบคำขอใช้สิทธิให้มีการทำ HIA ตาม ม.11

ข้อ 10

การทำ HIA ในกรณีที่จำเป็นต้องมีการประยุกต์ใช้ภายใต้กฎระเบียบ/กฎหมายที่กำหนด

- 1 ให้ดำเนินการตามที่กฎระเบียบหรือกฎหมายนั้นกำหนด
- 2 ทั้งนี้ต้องไม่กระทบต่อสิทธิฯ ตามมาตรา 11 แห่ง พรบ.สุขภาพฯ

ข้อ 11

การทำ HIA ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้มีการทำ HIA ก่อนดำเนินการ

- 1 หน่วยงานเจ้าของนโยบายสาธารณะทำ Screening
- 2 หากได้ข้อสรุปว่าควรทำ HIA ให้ตั้งคณะกรรมการกำกับทิศทางฯ และดำเนินการทำ HIA
- 3 เมื่อได้รายงาน HIA แล้ว หากตัดสินใจดำเนินการนโยบายฯ ให้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันแก้ไขผลกระทบฯ
- 4 เผยแพร่ก่อนดำเนินการ

ข้อ 12

การทำ HIA เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

- 1 เพื่อจัดทำข้อเสนอการพัฒนาโยบายสาธารณะของท้องถิ่น
- 2 เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม
- 3 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ 13

การทำ HIA กรณีขอใช้สิทธิ ตาม ม.11 แห่ง พรบ.สุขภาพฯ

- 1 ใ้คำขอใช้สิทธิฯ ยื่นแบบคำขอใช้สิทธิฯ ต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายฯ หรือยื่นที่ สช. เพื่อประสานงานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบนโยบายฯ ดังกล่าว
- 2 หน่วยงานฯ ดำเนินการกลั่นกรองความจำเป็น (Screening) และแจ้งผลภายใน 45 วัน
- 3 หากได้ข้อสรุปว่าจำเป็นต้องทำ HIA ให้หน่วยงานฯ จัดให้มีการทำ HIA ตามเอกสารแนบท้าย
- 4 สช. ประสานติดตามความคืบหน้าปัญหาอุปสรรค รวบรวมเสนอ คสช. อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 14

การนำ HIA ไปประยุกต์ใช้ในรูปแบบต่างๆ ตามความสมัครใจ

หน่วยงาน องค์กรและภาคีเครือข่าย สามารถนำ HIA ไปประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานได้ในหลายรูปแบบ เช่น เป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ (HIA for Healthy Public Policy) หรือการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของสังคม รวมทั้งการทำ HIA โดยชุมชน (Community HIA)

ประกาศคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลกระทบ
ด้านสุขภาพที่เกิดจากนโยบายสาธารณะ

พ.ศ. ๒๕๖๔

ข้อ ๑๒

การทำ HIA เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- 1.เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น หรือการพัฒนานโยบายสาธารณะของท้องถิ่น ที่มาจากการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 2.เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอต่อการจัดทำข้อบัญญัติท้องถิ่น และการปฏิบัติงานด้านอนามัย สิ่งแวดล้อม รวมถึงอาชีวอนามัยและการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อม
- 3.เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอประกอบการตัดสินใจและการดำเนินงานสนับสนุนการดำเนินงาน ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์การใช้ HIA ระดับท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องถิ่นสามารถขอรับการประเมินเพื่อรับรอง
มาตรฐาน EHA 8000 และใช้ประกอบในการ
ประเมิน LPA ได้

ชุมชน

ได้นโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น จากการ
จัดทำข้อมูล ผลกระทบ โดยคำนึงถึงปัจจัยทาง
สังคมที่ส่งผลต่อสุขภาพ

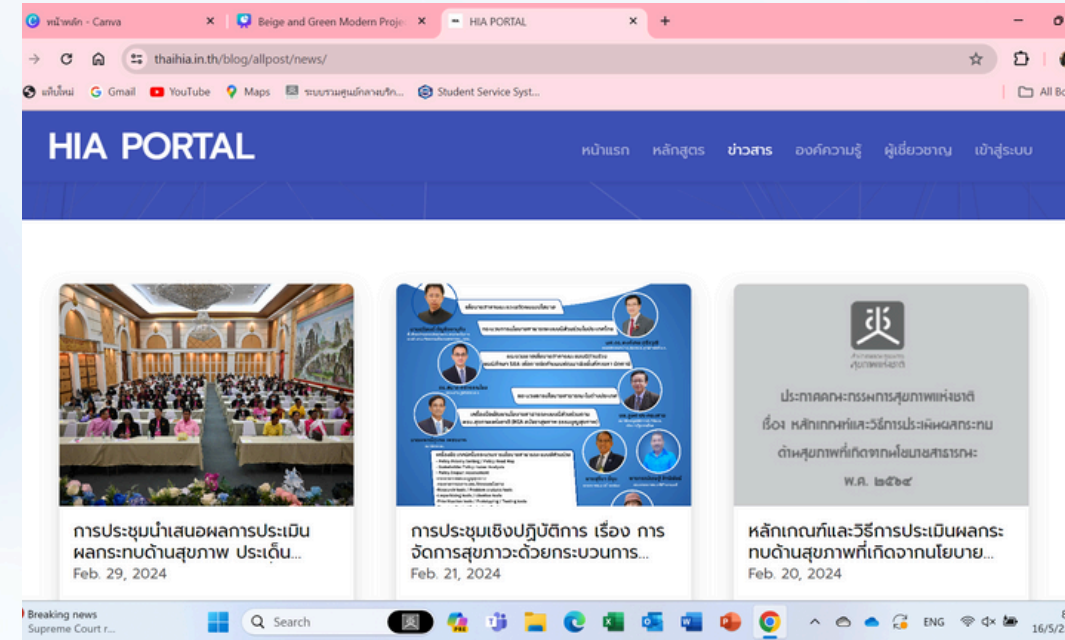

ระบบการสนับสนุน

เครือข่ายวิชาการ HIA 6 แห่ง

- 1.ภาคเหนือตอนบน นำโดย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- 2.ภาคเหนือตอนล่าง มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 3.ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 4.ภาคกลาง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 5.ภาคตะวันออก มหาวิทยาลัยบูรพา
- 6.ภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ระบบการให้คำปรึกษา

www.ThiaiHIA.in.th

เป็นพื้นที่กลางในการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสาร และระบบการให้คำปรึกษา

การประชุมวิชาการฯ HIA Forum 2025

เพื่อนำเสนอประสบการณ์ ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้าน HIA ระหว่างวันที่ 13-16 สค. 68 ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

โครงการ เมืองสุขภาพดี กรมอนามัย

ใช้ Rapid HIA เพื่อทำแผนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

- ทีมพี่เลี้ยงให้คำแนะนำทางวิชาการ
- สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลสุขภาพของเมือง (Healthy City Profile)
- สนับสนุนการเตรียมความพร้อมของเมืองใหม่ที่จะเข้าร่วม
- แลกเปลี่ยน Best Practice
- ประเมินรับรองเมืองสุขภาพดี
- สนับสนุนการพัฒนาเมืองสุขภาพดีระดับสากล